

فصلنامه علمی و پژوهشی «تحقیقات مالی»

سال دوم - شماره ۴ - پاییز ۱۳۷۳

ص ص ۱۳۳-۱۲۹

معرفی کتاب

محمد صادقی

نام کتاب : مدیریت مالی - جلد اول

نام نویسنده : ریموند پی. نوو

ترجمه و اقتباس: دکتر علی جهانخانی و دکتر علی پارسائیان

ناشر : سازمان مطالعه و تدوین کتب علوم انسانی دانشگاهها (سمت)

تاریخ انتشار : پاییز ۱۳۷۳

تعداد صفحات : ۴۷۴ - قطع وزیری

قیمت : ۵۰۰۰ ریال

مدیریت بر منابع و مصارف سرمایه به گونه‌ای که ثروت سهامداران به حداکثر برسد «مدیریت مالی» نامیده می‌شود. مدیریت مالی رشته‌ای نسبتاً جدید و از شاخه‌های علم مدیریت می‌باشد که بر تصمیم‌گیری استوار بوده و از ابزارها و روشهای تجزیه و تحلیل داده‌ها، کامپیوتر، اقتصاد و حسابداری مالی به منظور اداره بهتر امور مالی بهره می‌جوید. مدیریت ساختار سرمایه، چگونگی تهیه صورتهای مالی و تجزیه و تحلیل آنها، مسائل

برنامه‌ریزی و کنترل نقدینگی، مسائل مربوط به تأمین مالی شرکتها، تجزیه و تحلیل طرحهای مختلف سرمایه‌گذاری و به کارگیری وجوه و محاسبه ریسک و بازده، سیاست تقسیم سود، برنامه‌ریزی مالی و از جمله مهمترین مسائل مدیریت مالی می‌باشد.

کتاب مدیریت مالی که ترجمه و اقتباسی از کتاب

Fundamentals of Managerial Finance اثر Raymond P. Neveu حاوی مطالب

ارزنده‌ای در زمینه مفاهیم مالی می‌باشد. این کتاب توسط آقایان دکتر علی جهانخانی و دکتر علی پارسائیان به منظور استفاده در دوره‌های کارشناسی رشته‌های مدیریت و حسابداری در درس مدیریت مالی (۱) و مطابق با سرفصل‌های ستاد انقلاب فرهنگی تنظیم شده است.

از ویژگی‌های عمده این کتاب علاوه بر متن روان و ساده آن وجود خلاصه مطالب در انتهای هر فصل و طرح تعدادی پرسش و تمرین می‌باشد که استفاده کلاسیک از کتاب را سهل و آسان می‌سازد.

فصول این کتاب عبارتند از:

فصل اول : دامنه و روش مدیریت مالی

فصل دوم : محیط عملیاتی مدیریت مالی

فصل سوم : تجزیه و تحلیل صورتهای مالی

فصل چهارم: بودجه‌بندی و روشهای پیش‌بینی

فصل پنجم : نقطه سر به سر و تجزیه و تحلیل اهرمها

فصل ششم : ریاضیات مالی

فصل هفتم : بودجه‌بندی سرمایه‌ای در وضعیت مطمئن : معیارها

فصل هشتم : بودجه‌بندی سرمایه‌ای در وضعیت مطمئن : تصمیم‌گیری

فصل نهم : بودجه‌بندی سرمایه‌ای در وضعیتهای نامطمئن

در فصل اول کتاب مقدمه‌ای بر مدیریت مالی آورده شده است و به دو سوال عمده مدیریت مالی چیست؟ و مدیریت مالی چه وظایف و مسؤلیتهایی دارد؟ پاسخ داده شده است. سپس بعضی از واژه‌ها و اصطلاحات خاص این رشته شامل مدیریت مالی، منابع سرمایه، مصارف سرمایه، تأمین مالی و سرمایه‌گذاری و ریسک مورد شرح قرار گرفته است.

در فصل دوم محیط عملیاتی مدیریت مالی مورد بحث می‌باشد. از دیدگاه مدیریت مالی ارکان عمده تشکیل دهنده محیط عملیاتی شرکتها، بازارهای مالی، واسطه‌های مالی و سازمانهای مالی هستند. در تصمیم‌گیری‌های مالی عوامل خارجی زیادی را باید در نظر داشت که این عوامل شکل سازمانهای تجاری، محیط اقتصادی، بازارهای پولی و واسطه‌ها و مالیات هستند که به طور خلاصه بررسی شده‌اند.

فصل سوم به تجزیه و تحلیل صورتهای مالی اختصاص یافته است. تجزیه و تحلیل صورتهای سود و زیان، ترازنامه، صورتحساب جریانهای وجوه نقد و همزمان با آن، تهیه و تجزیه و تحلیل صورتهای مالی مربوط را «تجزیه و تحلیل صورتهای مالی» می‌نامند. این تجزیه و تحلیل‌ها امکان قضاوت مدیران، صاحبان سرمایه، بستانکاران و سرمایه‌گذاران را از وضع مالی حال و آینده شرکتها میسر می‌سازد.

در این فصل ضمن بیان مبانی تجزیه و تحلیل صورتهای مالی، ابتدا اهداف و محتوای صورتحساب سود و زیان، ترازنامه و صورتحساب جریانهای نقدی تشریح شده است. سپس در مورد چگونگی محاسبه نسبتهای مالی و چگونگی استفاده از این نسبتها در تجزیه و تحلیل و تفسیر و تبیین وضع مالی یک شرکت بحث شده و در نهایت چگونگی تهیه و تجزیه و تحلیل صورتحساب جریانهای نقدی مطرح گردیده است.

فصل چهارم به بودجه‌بندی و روشهای پیش‌بینی اختصاص یافته است. تهیه بودجه‌های نقدی و صورتحسابهای تخمینی از ابزارهای کنترل در امور مالی به شمار می‌روند. به وسیله بودجه‌های نقدی، جریانهای ورودی و خروجی نقدی در یک دوره زمانی مشخص پیش‌بینی می‌شود و با تهیه صورتحسابهای تخمینی، پیش‌بینی صورتحساب سود و زیان تخمینی، مقدار فروش و هزینه‌ها و سودآوری شرکت و در یک ترازنامه تخمینی وضع مالی شرکت در پایان یک دوره زمانی منعکس می‌شود.

مراحل تهیه بودجه نقدی، پیش‌بینی فروش، محاسبه جریانهای نقدی ورودی، محاسبه وجوهی که به خارج از شرکت جریان می‌یابد، محاسبه مانده صندوق و وام و نقاط ضعف و قوت بودجه‌بندی نقدی از جمله مباحث مطرح شده در بخش بودجه‌بندی است. در زمینه صورتحساب سود و زیان تخمین نحوه تهیه این صورتحساب، تهیه ترازنامه تخمینی و نقاط

قوت و ضعف صورتحسابهای تخمینی مطرح شده است.

فصل پنجم موضوع نقطه سر به سر و تجزیه و تحلیل اهرمها را دربر دارد.

در تجزیه و تحلیل نقطه سر به سر رابطه بین فروش، بهای کالای فروش رفته و سود شرکت و تأثیراتی را که این عوامل در یکدیگر دارند مشخص می‌شود. هدف از محاسبه اهرمها نیز اندازه‌گیری تغییر سود خالص به ازای تغییر در فروش است. استفاده همزمان از نقطه سر به سر و اهرمها باعث می‌شود که روشی برای محاسبه ریسک کل شرکت و خصوصیات بازده آن به دست آید.

در این فصل مزایا و معایب هر یک از این روشها در بخشهای عملیاتی و بخش مالی به تفکیک عنوان شده است.

فصل ششم به طرح اصول و مبانی ریاضی و نحوه محاسبات مالی اختصاص یافته است. روشهایی که برای اندازه‌گیری ارزش زمانی پول بکار می‌روند به ریاضیات مالی مشهورند. پول ارزش زمانی دارد و قیمت آن را نیز بهره تعیین می‌کند. در این فصل مطالبی پیرامون ارزش زمانی پول، نرخ بهره اعلام شده و نرخ بهره ضمنی، و همچنین مفروضاتی که پایه و اساس سیستمهای محاسباتی (برای محاسبه بهره) هستند مطرح شده است.

فصل هفتم بودجه‌بندی سرمایه‌ای در وضعیت مطمئن را مورد بحث قرار می‌دهد. بودجه‌بندی سرمایه‌ای عبارت است از مجموعه‌ای از طرحهای سرمایه‌گذاری که بازده آنها در چند دوره عاید می‌شود. هدف بودجه‌بندی سرمایه‌ای شناسایی و تعیین فرصتها و طرحهایی است که ارزش آنها بیش از هزینه آنهاست. گام اصلی در راه ارزیابی و قضاوت مطلوبیت هر یک از طرحهای سرمایه‌گذاری مشخص کردن و محاسبه خالص سرمایه‌گذارها و جریانهای نقدی حاصل از این سرمایه‌گذارهاست. معیارهای عمده در بودجه‌بندی سرمایه‌ای دوره بازگشت سرمایه، ارزش فعلی خالص و نرخ بازده داخلی می‌باشند. به منظور تشریح بودجه‌بندی سرمایه‌ای نقش مدیریت مالی در بودجه‌بندی سرمایه‌ای، مراحل اجرایی، مفروضات، معیارها، روشها و نقاط قوت و ضعف آن مطرح شده است.

فصل هشتم به مبحث بودجه‌بندی سرمایه‌ای در وضعیت مطمئن اختصاص یافته است. مدیران برای تصمیم‌گیری در پذیرفتن یا رد کردن یک طرح، جایگزین کردن ماشین آلات،

اجرای طرحهای ناسازگار یا مانع‌الجمع، خریدن یا اجاره کردن ارقام دارایی و جیره‌بندی سرمایه از معیارهای دوره برگشت سرمایه، بازده داخلی و ارزش فعلی خالص طرح استفاده می‌کنند. تصمیم‌گیری درباره هر یک از این معیارها مستلزم رعایت قواعد خاص تصمیم‌گیری است و هر کدام نقاط ضعف و قوتی دارد.

در این فصل روشهای فوق مورد بررسی و ارزیابی قرار می‌گیرد تا بهترین معیار برای تصمیم‌گیری صحیح و اجرای طرحهای مربوط به بودجه‌بندی سرمایه‌ای مشخص گردد.

فصل نهم به بررسی کاربرد روشهای بودجه‌بندی سرمایه‌ای در وضعیتی که خالص سرمایه‌گذاری و جریانهای نقدی حاصل از آنها مقادیر ثابت و معینی ندارد و در وضعیت نامطمئن به اجرا در می‌آید اختصاص یافته است. یک طرح سرمایه‌گذاری (در وضعیت نامطمئن) باید براساس مقدار بازده و ریسک آن ارزیابی شود. برای ارزیابی طرحهای سرمایه‌ای باید ارزش فعلی خالص طرح را بر مبنای نرخ تنزیل شده تعدیل شده محاسبه کرد. نرخ تنزیل تعدیل شده که برای محاسبه ارزش فعلی خالص طرح از آن استفاده می‌شود از «معادله خط ریسک و بازده» به دست می‌آید.

در بخش پایانی کتاب یک پیوست تحت عنوان ریسک و بازده مجموعه اوراق بهادار (پرتفوی) به منظور آشنایی با نحوه محاسبه آمارهای مربوط به بازده یک سال اوراق بهادار و همچنین میزان ریسک و بازده مجموعه اوراق بهادار مطرح شده است.

در این بخش نحوه محاسبه کواریانس و انحراف معیار یک مجموعه اوراق بهادار مورد بحث قرار می‌گیرد. در آخرین بخش کتاب واژه‌نامه به منظور تشریح دقیق مفهوم اصطلاحات مالی آورده شده است.

* * * * *

«تحقیقات مالی» مطالعه این کتاب ارزشمند را به اساتید، مدیران مالی، حسابداران و دانشجویان رشته‌های حسابداری و مدیریت و سایر علاقه‌مندان به مسائل مالی توصیه می‌کند.